

En solidarisk og sosialdemokratisk rusreform

Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Levealderen for personer med rusavhengighet anslås å være 20 år kortere for menn og 15 år kortere for kvinner. For 6 av 10 skyldes dødeligheten somatisk sykdom. Rusavhengighet må anerkjennes som et helseproblem og ses i sammenheng med pasientens fysiske og psykiske helse, og behandles deretter.

Straff og frykt for straff har vist seg å stå i veien for hjelpesøkende atferd, slik at enkeltmennesker ikke får den hjelpen de har behov for før rusavhengigheten har fått vokse/utvikle seg/blitt større/mer alvorlig. Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den enkelte best mulig helsehjelp. Avkriminalisering støttes av Helsedirektoratet, Barneombudet, Advokatforeningen, Riksadvokaten, Psykologforeningen, Norges institusjon for menneskerettigheter og anbefales av et samlet FN-apparat, inkludert FNs høykommissær for menneskerettigheter og Verdens Helseorganisasjon.

Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere. Rusreformutvalget fra 2020 la frem en rekke anbefalinger for hvordan bruk og besittelse av narkotika kan sanksjoneres, blant annet ved pålagt oppmøte for en rådgivende enhet i kommunen. Arbeiderpartiet mener at dette vil være en reaksjon som kombinerer ambisjonen om helsehjelp uten at det går på bekostning av ønsket om å unngå rusbruk. Det finnes også andre reaksjonsmuligheter som kan vurderes i møte med rusbruk, blant annet at kommunene bør ha en plikt til å gjøre det de kan for å etablere kontakt og gjennomføre pålagt rådgivning, også gjennom oppsøkende virksomhet om nødvendig, slik Helsedirektoratet og Fagrådet har anbefalt i høringen til rusreformen.

Frivillighetsprinsippet står sentralt i det norske helsevesenet. Den enkeltes motivasjon er i de fleste tilfeller helt nødvendig for at behandlingen skal være effektiv. Tvangsbehandling oppleves ofte som krenkende og nedverdiggende for den som blir utsatt for det, og kan svekke tillitsforholdet mellom pasient og helsepersonell. Derfor bør det også som hovedregel være frivillig å takke ja til helsehjelp og behandling for rusmiddelbruk. Tvang bør ikke benyttes i større utstrekning enn helselovgivningen allerede åpner, og Tvangslovutvalgets faglige anbefalinger bør veie tungt.

Dersom vi skal lykkes i å gi personer med rusproblemer best mulig helsehjelp, er det essensielt at kommunene og primærhelsetjenesten har de nødvendige midler. Derfor skal Arbeiderpartiet øke midlene til kommunenes rusforebyggende arbeid og rusmestringsenheter.

Det finnes svært lite kunnskap om omfanget av rusavhengighet og rusavhengiges psykiske helse, blandingsmisbruk, boforhold og levekår. Derfor ønsker Arbeiderpartiet en nasjonal kartlegging av rusavhengiges helse og boforhold. Det bør også understrekes viktigheten av å legge til rette for verdige forhold for rusavhengige. Vi ønsker å innføre flere brukerrom for rusavhengige, utvide bruken av helse-og overdoseteam og legge til rette for at alle får tilgang til en rusveileder som kan bidra til samordning med og kommunikasjon mellom relevante aktører og bruker.

Samtidig bør man øke innsatsen for at folk kan komme seg ut av et rusproblem. Det må sikres mer midler til behandling av rusavhengighet og ettervern. Flere må få tilgang til LAR-behandling, og R-en i LAR må styrkes, slik at vi sikrer at folk er i stand til å skaffe seg bolig og komme seg ut i arbeid. Man bør særlig øke satsingen på behandling av ungdom med rusproblemer, med konstruktive tiltak som tar sikte på å øke inkludering og sosial deltagelse.

Arbeiderpartiet vil:

- Gjennomføre en rusreform der ansvaret for samfunnets reaksjoner for bruk og besittelse av narkotika flyttes fra justissektoren til helsetjenesten.
- At personer som blir tatt for narkotikabruk eller med mindre mengder narkotika til eget bruk, ikke skal møtes med straff, men få tilbud om hjelp og behandling.
- At manglende oppmøte til pålagt rådgivning utløser en plikt for kommunene til å drive oppsøkende virksomhet for å komme i kontakt med brukeren.
- At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning.
- At bevilgningene til kommunenes forebyggende arbeid økes. Kompetansen i kommunene må også økes, slik at vi sikrer at den forebyggende innsatsen er effektiv og kunnskapsbasert.
- Utvikle sprøyterom til å bli brukerrom der det både kan røykes og injiseres narkotiske stoffer og sikre at denne tjenesten utvides til flere regioner.
- Innføre helse- og overdoseteam i norske kommuner
- Utvide distribusjonen av Nalokson for rusavhengige
- Utvide bruken av konfliktråd for barn og unge som begår straffbare handlinger
- Gjennomføre en nasjonal kartlegging av rusavhengiges helse og boforhold
- Sikre at LAR blir tilgjengelig for flere, og det legges mer vekt på rehabiliterende tiltak som gjør at flere skaffe seg bolig og kommer seg ut i arbeid
- Øke satsingen på tiltak for å øke inkludering og sosial deltagelse for ungdom med rusproblemer.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas

F2

Lik rett og mulighet til utdanning

Arbeiderpartiet vil ha en skole der alle skal lykkes. Høyreregjeringen har styrt skolen mot mer målstyring og mindre tillit til lærere og elever. For at alle skal lykkes må vi

føre en skolepolitikk som gjenreiser tilliten, ser hele eleven og sørger for at alle kan mestre skolen, uansett hvem de er eller hvilken bakgrunn de har.

Fraværsgrensa

I Hurdalsplattformen står det at regjeringa vil «Betre dagens fraværsglement slik at det blir mindre rigid og byråkratisk, meir rettferdig for elevane og legg opp til auka gjennomføring».

Høyreregjeringens fraværsgrense har ført til økte forskjeller i skolen. Mens de flinkeste har blitt flinkere, så er det en større andel av elevene som hvert år står i fare for å ikke få vitnemål på normert tid. Et av problemene med dagens fraværsgrense er at elever som får høyt fravær tidlig i året ikke har noe insentiv til å møte opp resten av skoleåret. Dersom man endrer sanksjonen vekk fra «ikke vurdert», vil elever alltid være tjent med å møte opp.

I tillegg opplever fastleger, som allerede er sprengt på kapasitet, at fraværsgrensa har økt pågangen unødvendig. Fastlegene sier at de må skrive ut legeerklæringer for symptomer de ellers ikke ville skrevet ut for. Ved å innføre egenmelding reduserer vi trykket på legekontorene, reduserer forskjellene mellom de som har råd til å kjøpe seg legeerklæring og gjenreiser tilliten til elevene og lærerne.

AUF Nordland vil:

- Endre fraværsgrensas straff fra «ikke vurdert» slik at det alltid lønner seg å møte opp på skolen
- Gi alle elever rett til å få godkjent fravær med egenmelding

Sluttvurdering

I Hurdalsplattformen står det at «Det skal vere eksamen og karakterar i ungdomsskulen og vidaregåande skule, samtidig som ein skal gjennomgå behovet for nye former for vurdering i tråd med nye læreplanar og undervisningsformer.»

For Arbeiderpartiet har det alltid vært viktig at skolen skal se hele mennesket. Høyresidens skolepolitikk med fokus på måling og testing har gått for langt, og derfor går vi inn for en mer praktisk skolehverdag.

For at alle elever skal kunne møte en skole som gir dem mulighet til å mestre, så trenger vi et bredere kompetansebegrep. Så lenge vi tviholder på den gamle eksamensordningen vil skolen aldri kunne modernisere seg slik at som Arbeiderpartiet ønsker.

AUF i Nordland vil:

- Utrede erstatninger til dagens eksamensordning. Utredningen må se på både hvordan nye prøveformer kan innføres, og hvor mye en skriftlig eksamen skal telle på vitnemålet.
- Dagens privatisteksamen har gitt grobunn for en stor vekst i dyre privatundervisningsselskaper. Dette skaper økte forskjeller. Ordningen må erstattes slik at alle elever har en reell sjanse til å ta opp en dårlig eksamenskarakter. Dette innebærer at kostnaden for å ta ny eksamen må være lavere enn i dag.

Lik rett til VGS og høyere utdanning

I hurdalsplattformen står det at vi skal "Gjennomgå stipendordningane i vidaregåande opplæring og som del av gjennomgangen vurdere behovet for styrking av utstyrsstipendet og borteboarstipendet.". Om studiestøtten står det "Gjennomgå studiefinansieringa med mål om å leggje betre til rette for både heiltids, og deltidsstudentar, og sikre at reisestipendet varetar lik rett til utdanning over heile landet."

Det er et sosialdemokratisk prinsipp at alle skal ha lik rett og mulighet til utdanning. Dagens stipendordninger er viktige virkemiddel for å sikre at alle uansett bakgrunn kan få seg utdanning og de mulighetene i livet det medfører seg.

Likevel så ser vi at vidaregåande elever ikke får fullført utdanningene sine fordi at utstyrsstipend og borteboerstipend ikke dekker nok av utgifter til at man kan komme seg gjennom utdanningen. Og man ser at et flertall av studenter er nødt til å jobbe så mye ved siden av utdanningen at det går utover resultatene.

AUF i Nordland vil

- Øke borteboer- og reisestipendet, samt senke grensen for inntektsavhengig stipend
- Øke studiestøtta til 1,5 G
- Opprette flere offentlige hybler og elevboliger som er tilpassa elever som må flytte hjemme fra for å gå på VGS. Krav om universell utforming skal være ivare tatt.
- At vertskommuner skal gi bo-garanti for borteboere som flytter til kommunen for vidaregåande opplæring
- Definere studentboliger som en egen arealform i plan- og bygningsloven, og at kun slike boliger kan kalles studentboliger i reguleringsplanarbeid
- At alle kommuner skal ha et alternativt boforhold til de studentene som står uten bolig til studiestart helt frem til studentene finner bolig, etter modell fra blant annet Trondheim.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas

F3

Senk stemmerettsalderen - styrk demokratiet

Valglovutvalget i Norge la frem sin innstilling, NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg der de la frem flere endringer på den norske valgloven. En av punktene

valglovutvalget har diskutert grundig er spørsmålet knyttet til om stemmerettsalderen bør endres. Arbeiderpartiet mener tydelig at det bør den i kommune- og fylkestingsvalg.

Et flertall i utvalget gikk inn for å senke stemmerettsalderen for kommune- og fylkestingsvalg fra dagens grense på 18 år til 16 år. Flertallet i utvalget argumenterer med at det er gjennomført en rekke forsøksordninger både ved valg og folkeavstemninger og at tiden er moden for å utvide demokratiet. Den oppfatningen

delar vi i Arbeiderpartiet. Nå har vi innhentet nok kunnskap, og dermed står det ingen juridiske eller politiske hindringer i veien for innføring.

Stemmeretten har blitt utvidet mange ganger i norsk historie. Fra 1919 hadde vi allmenn stemmerett for menn og kvinner fra 25 år. Sist den ble senket var i 1978, til 18 år. Det meste av tiden har alderen for stemmerett, valgbarhet og myndighet vært ulike. Vi har aldri tidligere sett på utvidelsen av stemmeretten som noe negativt og det ønsker vi ikke nå heller.

De ti siste årene har vi sett en kraftig vekst i unges politiske deltakelse, og nå er unge flinkere til å delta i organisasjoner, skrive i avisa og delta i demonstrasjoner enn voksne. Norge utmerker seg også i internasjonale undersøkelser av unges demokratiforståelse. Dette er en positiv utvikling Arbeiderpartiet støtter helhjertet. Dagens unge skal leve lengst med konsekvensene av de politiske beslutningene som fattes. De bør også få delta i de demokratiske prosessene rundt det. Arbeiderpartiet ønsker derfor å senke stemmerettsalderen ved kommune- og fylkestingsvalg fra 18 til 16 år, og med det styrke demokratiet.

Stemmerett for 16-åringer virker. 16- og 17-åringer bruker stemmeretten – like ofte som befolkningen ellers, og mye oftere enn andre unge velgere. Ved å sette ned stemmerettsalderen, inkluderer vi 130 000 nye mennesker i demokratiet, og gir alle et godt grunnlag for å delta i demokratiet resten av livet. Vi ser også at de folkevalgte nivåene blir mer representative og at flere unge blir folkevalgte.

Arbeiderpartiet vil:

- Senke stemmerettsalderen til 16 år i kommune- og fylkestingsvalg.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F4

Avskaff arvesynden i norsk asylpolitikk!

De siste årene har vi sett en rekke eksempler på arvesynd i norsk asylpolitikk. Barn og barnebarn blir straffet for feil gjort av deres foreldre og besteforeldre, og generasjoner blir utvist etter å ha bodd i Norge i flere tiår.

Enkeltsakene som har vært synlig i media, blant annet om 18-år gamle Mustafa Hasan, bioingeniøren Mahad Abib Mahamud, småbarnsmoren Mahsa Aghabararian, Abassi-søsknene og jesidiske Amat Nasser Atman og hennes tre barn, symboliserer kun toppen av isfjellet. Arbeiderpartiet skal ikke gå inn i enkeltsaker, men vi kan justere systemet for å gjøre det mer rettferdig.

Foreldelsesfrister er vanlig i norsk rett. Det er eksempelvis foreldelsesfrister for straffansvar, også for alvorlige straffbare handlinger. Et bærende hensyn er innrettelseshensynet: At man ikke for alltid skal bli hjemsøkt av tidligere feilsteg. Det samme hensynet tilsier at det åpenbart må innføres en frist for når tilbakekallssaker

kan opprettes. På et tidspunkt må det settes strek. Dette må også gjelde for tilbakekall av statsborgerskap.

I 2018 fikk Arbeiderpartiet flertall på Stortinget for at regjeringen skulle vurdere alternative sanksjonsmuligheter av barn enn utvisning i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre. Dette ble aldri fulgt opp av Solberg-regjeringen. Nå ligger stafettpinnen hos Arbeiderpartiregjeringen. Det finnes ingen andre områder i lovgivningen der barn blir straffet for feil gjort av noen andre enn dem selv, bortsett fra i asylpolitikken. Arbeiderpartiet har gjentakende ganger vedtatt at barns beste skal tas større hensyn til i asyl- og flyktningpolitikken. Det kan vi gjøre gjennom å avskaffe arvesyndpolitikken Norge fører, og som vi har blitt kritisert av internasjonale domstoler for.

Arbeiderpartiet vil derfor:

- Hindre at barn blir straffet for sine foreldres synder. Barns beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets rett til opphold. Arbeiderpartiet vil vurdere alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
- Innføre foreldelsesfrist for tilbakekall av statsborgerskap.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F5

En human innvandringspolitikk med Arbeiderpartiet

Helsehjelp til alle

Alle som oppholder seg i Norge har tilgang på helse- og omsorgstjenester, men i dag blir papirløse flyktninger sin tilgang til helse- og omsorgstjenester begrenset til kun akutt og nødvendig helsehjelp som ikke kan vente i mer enn tre uker. Tidligere hadde papirløse flyktninger tilgang på primærhelsetjenesten. Den dramatiske innstramningen for papirløse flyktninger fører til en uforsvarlig og uverdigg behandling av mennesker som ikke får helsehjelpen man har behov for. Hurdalsplattformen slår fast at vi skal sikre at alle barn får rett til nødvendig helsehjelp. Som sosialdemokrater må dette gjelde for alle som oppholder seg i Norge, uavhengig av oppholdsstatus. Retten til nødvendig helsehjelp må også innebære en finansieringsordning som gir reell tilgang på helsehjelp.

AUF i Nordland vil:

- Sikre alle papirløse flyktninger og tilreisende EØS-borgere rett og tilgang til helsehjelp, medisiner og tannbehandling basert på helsefaglig vurderinger.
- Forskriften om rett til helse og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 5 bokstav a må endres til: «helsehjelp som ikke kan vente **etter vurdering fra helsepersonell**».
- Det må opprettes en finansieringsordning for behandlere slik at disse kan få refundert utgifter og medisiner gitt til pasienter utenfor folketrygden.
- At alle asylmottak skal ha tilgang til et helseteam, som blant annet skal ha som mål å øke kompetansen hos alle ansatte som jobber med flyktninger,

kartlegge flyktningenes psykiske og fysiske helse, og bistå med konkrete forslag og individuelle oppfølgingsplaner

- Gi alle asylsøkere rett på psykisk og fysisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvilken fase de er i, noe som også må gjelde ureturnerbare asylsøkere som har fått avslag på opphold

Ureturnerbare flyktninger

Ureturnerbare flyktninger er personer som av ulike årsaker ikke kan returneres med tvang til opprinnelsesland av norske myndigheter. Både nasjonalt og internasjonalt kjennetegnes tilværelsen til papirløse flyktninger av ensomhet, frykt, maktesløshet, risiko for vold, slavelignende arbeidsforhold, utilfredsstillende levekår og mangel på psykisk og sosial støtte. De samtidige begrensningene i helse- og sosialhjelp gjør livsbetingelsene til papirløse flyktninger svært vanskelig. De har svært begrensede rettigheter i Norge. De kan ikke ta på seg lønnet arbeid, ta utdannelse eller motta helsehjelp, med unntak av akutt helsehjelp. Det er paradoksalt at ureturnerbare nektes arbeid samtidig som de må betale tusenvis av kroner for helsehjelp.

. Sverige har i senere tid gitt ureturnerbare flyktninger en rekke rettigheter, som har ført til bedre livskvalitet for den enkelte. Det har heller ikke ført til flere ureturnerbare flyktninger, som er hovedargumentet mot å gi denne gruppen menneskerettigheter.

Arbeiderpartiet vil:

- At ureturnerbare flyktninger skal gis midlertidig arbeidstillatelse under opphold i Norge.
- At ureturnerbare flyktninger skal ha tilgang på helsehjelp
- At ureturnerbare flyktninger skal sikres god levekår, og at interneringsleiren på Trandum avvikles

Arbeiderpartiet ønsker ikke å skape et A- og B-lag blant flyktninger

I dag er rekordmange mennesker i verden på flukt fra krig, konflikt og klimaendringer. Da kan vi ikke snu ryggen til de som trenger vår hjelp. Det er vår plikt å ta vår del av ansvaret, både her i Norge og internasjonalt. Konflikter skapt av mennesker kan også løses av mennesker. Samtidig som vi bidrar til fredsbevarende arbeid må vi sørge for at verdenssamfunnet tar et større ansvar for verdens flyktninger.

I Hurdalsplattformen tas det til ordet for å skille mellom flyktninger som har fått beskyttelsesbehov etter FNs flyktningkonvensjon og EUs menneskerettighetskonvensjon. Dette skaper et A- og B-lag blant flyktninger, selv om beskyttelsesbehovene deres er akkurat de samme. I Sverige og Danmark, som i senere tid har formalisert dette skillet, har krigsflyktninger fått betydelig færre rettigheter. Begge landene har enten blitt dømt i den europeiske menneskerettighetsdomstolen eller har en dom gående. Derfor er dette et vedtak som ikke kan bli stående.

Arbeiderpartiet har vært blant de sterkeste forkjemperne for å gi flyktninger som har beskyttelsesbehov de samme rettighetene og mulighetene når de får opphold i Norge. I 2016 dannet vi et flertall for å overkjøre Høyre- og FrP-regjeringen som prøvde å skille flyktningene i A- og B-lag.

Å forskjellsbehandle flyktningene og gi, blant annet, krigsflyktninger færre muligheter til opphold og familiegjenforening bryter med våre menneskerettslige forpliktelser. Blant annet retten til familieliv i henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8. FN er tydelige på at begge grupper flyktninger har likt beskyttelsesbehov, og skal ha de samme rettighetene for familiegjenforening. Det store flertallet av landene i Europa følger FNs linje.

Arbeiderpartiet vil:

- Sidestille beskyttelsesbehovet for flyktninger som oppfyller vilkårene i EUs flyktningkonvensjon med flyktninger som oppfyller vilkårene i FNs flyktningkonvensjon.
- Flyktninger med beskyttelsesbehov skal ha like rettigheter og muligheter.
- Retten til familieliv og tilgang til familiegjenforening skal stå sterkt i familiegjenforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8.
- Særlig beskytte barns rett til familieliv i henhold til FNs barnekonvensjon

Inkludering

Dagens samfunn er et mangfoldig samfunn som skaper både utfordringer og goder. Vi har alltid vært en sterk forkjemper for god integrering – både de som kommer til Norge og de som er født her trenger å lære om hverandre, om ulike holdninger og verdier og om ulike tradisjoner og kulturer. Vi vil ha et tolerant og flerkulturelt samfunn. Vi må sikre at mennesker med ulik etnisk bakgrunn ikke bli diskriminert eller generalisert – vi må bekjempe fordommer og rasisme i arbeidslivet, på skolen og i samfunnet ellers.

Mennesker på flukt er i en ekstraordinær sårbar situasjon. Det er samfunnets oppgave å legge til rette for at møtet med Norge blir tryggest mulig, og at menneskerettighetene og menneskene ivaretas. Ankomstfasen bør fungere bedre for å sikre integrering og inkludering i det som for mange er deres nye hjemland. Da er vi avhengige av at de ulike offentlige instansene makter å behandle asylsøknader effektivt samtidig som det bevarer den enkeltes rettsikkerhet.

Midlertidighet og usikkerhet er det største hinderet for integrering. Usikkerhet rundt egen framtid på grunn av midlertidig opphold påvirker både den fysiske og den psykiske helsen, arbeidsdeltakelsen og integreringa i negativ retning. Arbeiderpartiet mener derfor at bruken av midlertidig opphold skal begrenses.

De som ankommer Norge skal vite at det er kvalitet i introduksjonsprogrammet. Introduksjonsprogrammet skal ta mer hensyn til enkeltmennesket og deres ferdigheter slik at vi kan sikre en god start på en vellykket inkludering. For AP er det et mål at ventetiden i mottak skal være kortest mulig. I dag tilbringer mange altfor lang tid i mottak, med minimalt av innhold og aktivitet. Vi mener det er nødvendig med en omlegging av mottakssystemet og UDIs innholdskrav i mottakene. Det bør være et uttalt mål at beboere aktiviseres og blir inkludert i sine lokalsamfunn. Arbeiderpartiet mener at språkopplæring, godkjenning av utdanning og arbeidserfaring er viktige steg for å anerkjenne ferdighetene til mennesker som skal integreres i vårt samfunn.

Arbeiderpartiet vil:

- At organisasjoner som særlig arbeider med å styrke asylsøkere og flyktningers rettsikkerhet skal få økte økonomiske rammer.
- Styrke og støtte om arbeidet til organisasjoner tilsvarende MiRA-senteret
- At UDIs anbefalte helsesamtale bør omfatte en plan for videre oppfølging når asylsøker blir flyttet til mottak og/eller bosatt i en kommune.
- Endre kravene for tilbudet i mottak til å inneholde norskopplæring, idrett, kultur og annen frivillighet, samt legge til rette for kostnadsfrie fritidsaktiviteter for alle barn i mottak
- Tilby norsk- og samfunnsfagopplæring for arbeidsinnvandrere
- Sikre spredt bosetting av asylsøkere i norske kommuner
- Øke og justere integreringstilskuddet som følger med flyktninger til kommunen der de bosettes, i henhold til lokale boligpriser og eventuelt andre tungtveiende hensyn
- At alle barn i mottak skal ha rett på gratis barnehageplass.
- Legge til rette for tilpassede mottaksplasser for LHBTI-asylsøkere som ønsker det, og øke kompetansen i mottaksapparatet om denne gruppen.
- Forby kommersielle asylmottak og profitt i asylmottakene

Antirasisme

Sentralt i sosialdemokratiets politikk står forståelsen av at alle mennesker er like mye verdt. Alle mennesker er født med det samme ukrenkelige menneskeverdet, og skal ha rett på de samme mulighetene til å bli den beste utgaven av seg selv, skape seg et godt liv og leve i frihet. Dessverre vet vi at altfor mange mennesker opplever direkte eller indirekte ufrihet som følge av rasisme, diskriminering og hat. Hat, rasisme og diskriminering hindrer enkeltmennesker fra å delta i samfunnsdebatten, leve gode liv og begrenser ens frihet til å være seg selv. Systematisk rasisme må bekjempes med sosialdemokratiske virkemidler for å sørge for alles rett til å leve gode liv. Minoriteter må ha et særlig vern mot hat, trusler og vold fra ekstreme krefter, og det trengs en sterkere kollektiv innsats for å bekjempe trusselen fra ytre høyre. Som sosialdemokrater må det være et mål at alle skal være inkludert i samfunnet vårt. Alle skal ha de samme mulighetene til å leve et godt liv uavhengig av bakgrunn. Mangfoldets egenverdi skal verdsettes, og menneskeverdet respekteres. Hver og en av oss har et ansvar for å bidra til at diskriminering og rasisme ikke skal finne sted i vårt samfunn, og samfunnet skal praktisere en streng nulltoleranse for hatytringer, farlige konspirasjonsteorier og politisk ekstremisme. Ved å gi alle samme muligheten til å lykkes har vi bedre forutsetninger for å stå opp mot rasisme, fremmedfrykt og hat.

Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Bruke kvotering for å få flere med innvandrerbakgrunn inn i arbeidslivet og ledende posisjoner.
- Forebygge og bekjempe ekstremisme og rasisme. Politiet må gis mer ressurser og tydeligere hjemler til å stoppe voldelige og ekstreme organisasjoner, og sikre at flere blir dømt for hatkriminalitet.
- Opprette hatkrimgrupper i samtlige politidistrikt for et mer landsdekkende tilbud mot hatkriminalitet
- Opprette et eget antirasistisk veikart for hvordan skoler systematisk kan jobbe for å forebygge og håndtere rasisme

- At politidistriktene følger opp Politidirektoratets instruks om å gjennomføre kurs i regi av Rosa Kompetanse
- Gjøre sosiale medie-selskaper ansvarlig for ytringer på deres plattformer, og gjøre det mulig å bøtelegge selskapene når ulovlige ytringer ikke fjernes
- Gjøre det lettere for asylsøkere å benytte utdanning og relevant yrkeserfaring for å raskt kunne komme ut i jobb.
- I større grad vektlegge hensynet til barns beste i en human og rettferdig asylpolitikk.
- Sikre asylsøkere rett til arbeidstillatelse og tilgang på nødvendig helsehjelp
- Innføre foreldelsesfrist i asylsøknader og statsborgersskapssøker.
- Styrke politiets ressurser til å etterforske hatkriminalitet, herunder politiets hatkriminalgruppe.
- At arbeidet med et nasjonalt politisk oppgjør med ideene bak terrorangrepet 22. juli gis høy prioritet.
- At det gis mer kunnskap og informasjon om hatefulle ytringer og rasismens konsekvenser gjennom skoleløpet. Myndighetene må ha et særskilt ansvar i arbeidet med å forebygge og motvirke radikalisering

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F6

Norges internasjonale ansvar for flyktninger i nød

Aldri før har det vært flere mennesker på flukt enn i 2022. Nærmere 83 millioner mennesker, halvparten av dem barn, er på flukt på grunn av krig, konflikt og klimaendringer.

Flyktningkrisen er en global krise. Alle land i verden må bidra etter evne for å løse krisen vi står overfor. Likevel er ansvaret i dag skjevfordelt, ved at over 50 millioner er på flukt internt i eget hjemland. Blant flyktningene som krysser landegrensene, er over 70% flyktning i nærmeste naboland. Det er i dag et altfor stort press på de landene som opplever den største tilstrømningen av mennesker på flukt. Dette er som oftest sårbare land med svake stater og institusjoner. Flere av nabolandene er i dag på randen av kollaps. At Norge bidrar til å ta mot flere kvoteflyktninger vil også lette trykket på de landene som i dag bærer det største ansvaret.

Den sosialdemokratiske asyl- og flyktningpolitikken til Arbeiderpartiet skal være human, solidarisk og rettferdig. I Hurdalplattformen har vi blitt enige om å prioritere å ta imot kvoteflyktninger gjennom FNs høykommissær for flyktninger og at antallet skal ses i sammenheng med nivået på asylankomster. Høykommissæren har beregnet at 1,5 millioner flyktninger vil trenge kvoteflyktningsplass i 2022.

Antallet asylsøkere som kommer til Norge nå utgjør mindre enn ti prosent av det som var vanlig for få år siden. Også før flyktningkrisen i 2015. Norge har derfor kapasitet

til å bidra mer, og mange norske kommuner, med Arbeiderpartiet i front, står klare til å ta imot flere flyktninger.

Siden 2017 har FNs høykommissær for flyktninger anmodet Norge til å ta mot 5000 kvoteflyktninger. Slik situasjonen har vært de siste årene med lave asylankomster på grunn av politiske vedtak i Norge og Europa, er det på tide å innfri høykommissærens anmodning.

AUF i Nordland vil:

- Øke antallet kvoteflyktninger til 5.000 årlig, i henhold til FNs høykommissær for flyktnings anmodning.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F7

En petroleumpolitikk for 2020-tallet

Ifølge det internasjonale energibyrået og FNs klimapanel må i praksis all leting og utbygging stanses for at vi skal kunne opprettholde 1,5-gradersmålet. Dette er fordi det i dag finnes nok eksisterende reserver til å overgå verdens klimabudsjett. En Arbeiderpartiledet regjering må derfor legge frem en petroleumpolitikk for 2020-tallet, hvor man ønsker å redusere finansiell klimarisiko, samtidig som man sikrer verdiskapning, utslippskutt og utvikling av nye næringer.

Tiden for videre leting og utbygging etter petroleumsressurser på norsk sokkel er over. All forskning peker på at klimaet ikke tåler økte utslipp fra nye uoppdagede felt, samtidig som den finansielle risikoen for samfunnet er for stor. Den gjennomsnittlige ledetiden på norsk sokkel fra funn til produksjon er på 16 år. Rystad Energys basis-scenario forventer ikke at uoppdagede reserver vil utgjøre en vesentlig del av norsk olje og gassproduksjon før etter 2040, samtidig forventes fossilprisene å falle kraftig dersom verden lykkes med klimapolitikken.

Dersom man vedtar å stanse godkjenning av nye utbygninger og utvinningstillatelser på norsk sokkel vil man også stanse letevirksomhet, ettersom insentiver for leting faller bort. Eksisterende felt vil produsere inntil de må fornye utvinningstillatelser, hvor de så stoppes. I praksis vil dette være det mest kraftfulle virkemiddelet for å redusere Norges klimarisiko, hvor næringen gradvis vil avvikles etter hvert som eksisterende produksjon tar slutt. Det vil fjerne klimarisiko helt ettersom Norges forventede produksjon vil være i tråd med IEAs 1,5-graders scenario.

Det er på tide å tenke nytt i petroleumpolitikken. Ordninger og skattefordeler som gjør det kunstig gunstig å lete etter ny olje og gass må fases ut, og ordninger som gir fornybare næringer bedre vilkår må fases opp.

Staten tilbyr i dag nye områder til petroleumselskaper for at de skal kunne drive med letevirksomhet i Norges havområder, dette kalles TFO-ordningen (tildeling av forhåndsdefinerte områder). Når olje- og gasskilder er oppdaget tildeler staten

rettighetene til å utvinne det gjennom konsesjonsrunder. Vi har funnet nok olje og gass å ha produksjon av petroleum frem til verden skal være i netto nullutslipp i 2050. Dermed bør dagene for leteordninger på norsk sokkel være over.

Grensen for hvilke oljeprosjekter som behandles i Stortinget på 20 mrd. kroner i investeringskostnader. Med tanke på hvor stor risiko staten tar, er denne grensen alt for høy. Av de 58 prosjektene som var planlagt å gjennomføres med det midlertidige petroleumsskatteregimet var det bare fire som har en investeringskostnad over 20 mrd. kroner. Det er et demokratisk problem at ikke samfunnet får innsyn i hvordan forvaltningen av disse prosjektene foregår. En ny petroleumspolitik for 2020-tallet må være tuftet på åpenhet om de beslutningene som tas, og grensen for når oljeprosjekter blir behandlet på stortinget senkes.

Samtidig som oljeeventyret i Norge er i slutfasen, må vi skape de nye fornybare industriarbeidsplassene for fremtiden. Vi trenger en rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber. Samtidig som natur- og klimapolitikk må være en ramme rundt all annen politikk. I fremtiden vil de tryggeste arbeidsplassene være natur- og klimavennlige. Dersom fornybar industri skal bli konkurransedyktig trengs kompetanse og kapital. Med de riktige grepene kan vi bygge morgendagens industri på skuldrene til dagens olje og gassnæring.

AUF ønsker å innføre en ny omsetningsavgift på produksjon av olje og gass, som skal gå til investeringskapital for ny grønn industri. En avgift på produsert petroleum vil fungere som et omstillingspolitisk kinderegg. Den vil gi incentiver til bransjen om å omstille forretningsmodeller, trygg og rettferdig finansiering, og redusert klimarisiko til norsk økonomi. Ved en avgift på 100 kroner per tonn CO₂ utslipp fra produserte volumer norsk olje og gass vil det generere inntekter på rundt 44 mrd til staten. Dette kan brukes til at Norge blir ledende i utviklingen av de klimaløsningene verden trenger, blant annet karbonfangst og -lagring, hydrogen som energibærer, batteriteknologi, havvind og utslippsfri skipsfart.

Den mest innbringende næringen i Norge skal gjennom et massivt skifte på få år. Folk skal føle trygghet og rettferdighet i omstillingen: Trygghet for arbeid, klima, natur og økonomi. Dersom vi skal ha folk med oss på reisen må sørge for at de er en del av omstillingen. Når Tyskland avviklet kullkraftverkene sine satt de ned en kommisjon. Det er derfor AUF tar til orde for et nasjonalt råd for rettferdig omstilling. Fagbevegelsen, næringslivet, utdanningssektoren og miljøbevegelsen skal sammen med politikerne tegne veien til det nye samfunnet sammen.

AUF vil at

- Stanse alle nye utbygginger og all leting på norsk sokkel
 - Ikke utlyse nye konsesjonsrunder eller TFO-runder
 - Ikke utvide eksisterende letelisenser
 - Senke grensen for PUD-behandling i Stortinget til 5 mrd. kroner
- Endre oljeskatteregimet så statens klimarisiko reduseres
 - Innføre en omstillingsavgift på produksjonen av olje og gass.
 - Ikke betale ut skattefradrag før selskapet er i skatteposisjon
 - Opprettholde avskrivningstiden på seks år i særskatten, men fjerne friinntekten

- Sørge for at hensynet til natur, klima og statens klimarisiko ivaretas
 - o Sørge for stresstesting av statens klimarisiko ved å beregne skatteinntektene for nye felt med prisscenarioer som følger 1,5-gradersmålet.
 - o Sørge for at hensynet til natur og klima blir ivaretatt og vektlagt ved godkjenning av utbyggingsplaner for nye felt.
 - o Utvide naturmangfoldsloven til 200 nautiske mil slik at den gjelder for alle nye utbygninger.
- Sørge for en grønn og rettferdig omstilling av Norge
 - o Opprette et nasjonalt råd for rettferdig omstilling der arbeidslivets parter, forskningsinstitusjoner, og miljøorganisasjoner har en sentral rolle

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F8

Rettferdig vaksinefordeling nå

Koronapandemien har satt den internasjonale solidariteten på prøve. Det er beregnet at rike land vil sitte på 1,2 milliarder overskuddsdoser av covid-19-vaksiner ved slutten av 2021 og begynnelsen av 2022. De samme landene vil kaste flere hundre millioner doser i samme tidsrom, på grunn av vaksinenes holdbarhetstid. Samtidig har kun 4,1 prosent i lavinntektsland mottatt sitt første stikk. Blant de som venter på covid-19-vaksinen finner vi eldre, syke og helsearbeidere.

I Hurdalsplattformen er helse en av Arbeiderpartiregjeringens viktigste satsinger i utviklingspolitikken. Det krever en desto større innsats for at flere i lavinntektsland får tilgang på covid-19-vaksiner. Vårt viktigste vern mot ytterlige mutasjoner er å vaksinere de uvaksinerte.

Verdens Helseorganisasjon (WHO) folkehelsekrav er å sikre vaksiner til risikogrupper og helsepersonell i alle land. Kravet innebærer midlertidig fjerning av patenter på vaksiner, medisiner og utstyr mot covid-19.

Selskapene Pfizer/BioNTech og Moderna har i dag monopol på produksjonen av covid-19-vaksiner på grunn av mangelen av vilje til å dele teknologien. Dette har resultert i at vaksinen har blitt en luksusvare som først og fremst de rike landene kan betale for. Lav- og mellominntektsland har gjentagende ganger blitt nektet å produsere sine egne vaksiner på grunn av dagens patentregime.

Arbeiderpartiet vil derfor:

- Innfri WHO's folkehelsekrav i kampen mot covid-19, som innebærer midlertidig fjerning av patenter på vaksiner, medisiner og utstyr mot covid-19.
- Arbeide for å bedre den universelle medisinske infrastrukturen i lavinntektsland.
- Styrke GAVI-fondets ressurser til å bidra til vaksinering internasjonalt

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F9

Skattepolitikken: vårt middel for omfordeling

Velferdsstaten er det mest grunnleggende verktøy som sosialdemokratiet har brukt til å skape en bedre felles framtid, både for oss selv og for de som skal komme etter oss.

Skole, helsevesen, barnehager, pensjon, sykepenger og sosial støtte for arbeidsledige er bare noen av områdene der velferdsstaten skaper trygghet, muligheter og et bedre samfunn.

Der arbeiderbevegelsen har bygget en velferdsstat å være stolt over, er det andre som ønsker å demontere den. I titalls år har høyrevendte ideologer og økonomer gitt apokalyptiske forvarsler om at velferdsstaten gjør folk ineffektive og late.

Når vi står overfor en ulikhetskrise som rokker grunnmuren til hele den norske tillitsmodellen, så trenger vi en velferdsstat med muskler. Da må vi se på hvordan vi får folk i arbeid, og hvordan vi får en skattepolitikk som skaper inntekter og får ned ulikheten.

For ulikhet er en av de store utfordringene vi står overfor i dag. Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at flere og flere barn vokser opp i fattigdom, samtidig som rikdom samles på stadig færre hender. Samtidig peker ledende økonomer på hvordan samfunn med lave forskjeller har høyere verdiskapning. Små forskjeller er med andre ord bra for folk, og for økonomien.

I dag er Norge i en situasjon der alt for mange står utenfor det arbeidende fellesskapet. Det er graverende for både fellesskapet og den enkelte. Når hundre tusen unge under 30 år står utenfor utdanning og arbeid, og antallet unge uføre har over doblet seg de siste 8 årene, trenger vi et krafttak for å få de unge tilbake i arbeid. Et velfungerende skatte- og velferdssystem er vitalt for dette.

For å nå målet om et godt sosialdemokratisk samfunn, må dagens skattesystem tilpasses. En modernisering av skattesystemet som treffer dagens behov og tilstand, vil bidra til å danne finansieringsgrunnlag for de neste store velferdsreformene i Norge. Samtidig må vi sørge for at skattlegging bidrar til økonomisk vekst, arbeidsplasser og en rettferdig, grønn omstilling.

AUF i Nordland vil:

- Innføre en ungdomsgaranti opp til 35 år som sikrer unge tilbud om jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring.

- Handlingsplan for å sørge for at unge ikke faller fra gjennom tidlig innsats. Planen må sørge for bedre oppfølging og samarbeid mellom psykiske helsetjenester, oppfølgingstjenesten, skolen og NAV.
- Sørge for at elever som står i fare for å falle ut kan kombinere utdanning med andre tilbud samtidig som hjelper dem med å fullføre
- Fjerne kommunenes mulighet til å nedjustere satsen i formuesskatten
- Innføre en grunnrenteskatt på havbruk på 40%. Inntektene skal fordeles mellom vertskommunene og staten.
- Øke frikortgrensen til å være tilsvarende 1G.
- Innføre økt formueskatt på formuer over 50 millioner
- Innføre en progressiv skatt med høyt bunnfradrag, ved mottakelse av store formuer. Størrelsen av mottatt formue gjennom et helt liv skal ligge til grunn.
- Ha en høyere selskapsskatt som blir sett i sammenheng med internasjonal konkurranseevne for norske bedrifter.
- Norge skal arbeide for en felles selskapsskatt i Europa på et vesentlig høyere nivå
- Gjeninnføre kommunal eiendomsskatt på verk og bruk.
- Gjennomføre en eiendomsskattereform
- At digitale tjenester skal skattlegges i landet tjenesten leveres, og ikke i opphavslandet til selskapet som leverer tjenesten.
- Øke satsen i utbytteskatten slik at den samsvarer med den høyere trinnskatten.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises

F10

Stans handel i strid med folkeretten

Siden 1967 har israelske myndigheter ført en ulovlig okkupasjonspolitikk av Palestina. Okkupasjon er i strid med folkeretten, henholdvis Genevekonvensjonen artikkel 49, og blant annet FN-resolusjoner 242 og 478, og det er det største hinderet for fred mellom Israel og Palestina.

De ulovlige bosetningene på okkupert jord anerkjennes ikke som en del av Israel av hverken Norge, EU eller FN. Derfor bidrar handel med de ulovlige bosetningene til å støtte opp under folkerettsbrudd.

De siste 55 årene med ulovlig okkupasjon har vist at israelske myndigheter ikke vurderer å endre sin folkerettsstridige politikk. Tvert i mot, både tidligere statsminister Netanyahu og dagens statsminister, Bennett, har vunnet valg ved å love at Vestbredden skal bli israelsk. Dette er brudd med våre internasjonale spilleregler, og det er brudd på FNs flere vedtak om en tostatsløsning i regionen.

Arbeiderpartiet står fremst i kampen for en verden der vi hegner om folkeretten, og der alle land følger de samme internasjonale spillereglene. Derfor har Arbeiderpartiets landsmøte flere ganger vedtatt at vi ønsker å fraråde norsk

næringsliv fra å handle med okkuperte områder som strider med folkeretten. Samtidig har en rekke Arbeiderpartistyrte fylker og kommuner de siste årene vedtatt at de ikke skal handle varer eller tjenester med okkuperte områder. Eksempelvis Nordland fylkeskommune, Viken fylkeskommune, Tromsø, Trondheim etc.

Nå som Arbeiderpartiet styrer landet, er det på tide at vi hegner om folkeretten ikke bare med ord, men med handling. Hverken næringslivet eller vi som stat skal tjene på ufrihet, okkupasjon og folkerettsbrudd.

Norge er i dag ikke fremmed for å iverksette økonomiske sanksjoner overfor land som bryter folkeretten. I dag sanksjonerer vi mot 26 ulike land, hovedsakelig på grunn av brudd på folkeretten. Folkeretten er vårt moralske kompass for når vi iverksetter økonomiske sanksjoner.

Vi vil heller ikke være de eneste som iverksetter økonomiske sanksjoner overfor okkupantmakten. Irlands parlament vedtok i 2019 et lovforslag som forby import og salg av varer fra områder som verdenssamfunnet anerkjenner som okkuperte. EU har vedtatt en merkeordning av varer produsert på okkupert jord. Arbeiderpartiet i **Nordland** mener at den norske regjeringen kan bidra i oppføring av okkupasjonen gjennom å legge økonomisk press på okkupanten.

AUF i Nordland vil:

- Forby handel fra okkupert territorium i strid med folkeretten etter modell fra Irlands vedtak fra 2019.
- I regjering utarbeide en skriftlig anbefaling til norsk næringsliv om fraråding av økonomisk samkvem som understøtter okkupasjon eller menneskerettsbrudd.
- Oppfordre kommuner og fylker til å iverksette økonomiske sanksjoner av varer og tjenester produsert på okkupert jord i strid med folkeretten.
- Innføre en merkeordning av varer produsert på okkupert jord

Redaksjonskomiteens innstilling: Flertallet ved Ola, Gabriel avvises

Mindretallet: Vedtar, Juline

F11

Stormaktspolitikk, vold og jordens kvinner

Vold mot kvinner er noe som har eksistert like lenge som menneskehetens historie, volden har forskjellige hoder, den kan ta form gjennom fysiske slag, seksualisert vold eller psykisk vold. Vold mot kvinner pågår både i væpnede konflikter eller hjemme i egen stue.

Under koronapandemien har vold mot unge jenter og kvinner økt drastisk. Særlig vold i nære relasjoner som i familie og kjæresteforhold. Siden pandemien rammet oss har nesten annenhver kvinne vært utsatt for vold selv, eller hatt bekjentskap til

andre kvinner som har opplevd det. Det er rett og slett to pandemier som herjer i verden. Der den ene pandemien rammer alle verdens borgere, og den andre rammer deg basert på kjønnnet ditt. Vi kan stadig lese historier om kvinner som har blitt utsatt for vold. Dette skjer i krig og konflikt, lokalsamfunnet, i familien og nære relasjoner. Vold og voldtekt blir brukt som våpen mot kvinner. Det er alvorlig, og det er nødt til å få en slutt. Det er en virkelighet vi i AUF ikke kan akseptere.

I kampen for å oppnå full likestilling globalt, må vold særlig mot kvinner og unge jenter høyere opp på dagsorden, for denne uretten mot menneskeverdet må bekjempes. Dette foregår i alle verdens hjørner fra inn i de norske stuer til gatene i Cape Town. For dette skjer ikke bare her hjemme i Norge, men også ut i verden. Land som England, USA og Sør- Afrika, rapporterer inn om en økende trend av saker med vold mot kvinner under pandemien. Globalt ser det ut til at kvinners rettigheter svekkes stykkevis, den tar form gjennom innskrenkninger i lovgivninger i ulike land. Russland passerte eksempelvis en lovgivning i 2017 som avkriminaliserte noen typer familievold, som i praksis betyr at det er lov å slå partneren sin uten å bli møtt konsekvenser.

Vold i hjemmet er like ille som den som skjer i krig, volden som utøves har ett mål, og det er å invalidisere offeret mest mulig. Jo mer skade, desto bedre. Denne urett pågår hver eneste dag, uskyldige menneskeliv blir ødelagt. Denne volden kjenner ingen grenser enten det er i Tyrkia, DR Kongo, Etiopia, eller i Russland. Brutale voldtekter er ikke noe som bare skjer i den fjerne Østen, og vekk fra Norges grenser. Vi sliter selv med antall voldtektssaker som henlegges. Vold mot kvinner er både et lokalt og et globalt problem. Bare fordi vi ikke hører den eller ser den, betyr det ikke at det ikke foregår, for det gjør den. Denne kampen er like mye en likestillingskamp som det er en frigjøringskamp. Friheten til å leve et liv uten å bli utsatt for vold..

Som unge sosialdemokrater er det vår oppgave å ikke se på dette, men handle og skape endring sammen.

AUF i Nordland mener at:

- *Norge skal stille krav til de statene vi samarbeider med når det kommer til voldsproblematikken, krav som at de har implementert Istanbul-konvensjonen, og fyller kravene til konvensjonen. Som styrker kvinners rettsvern og beskytter dem mot vold.*
- *Norge skal sørge for at temaet blir satt på internasjonal dagsorden gjennom diplomatiske møter, avtaler og forpliktelser. Bruke vår plattform til å belyse og skape bevissthet rundt temaet*
- *At Norge skal kanalisere deler av sin bistand til organisasjoner som forebygger og hjelper kvinner og unge jenter som har vært utsatt for vold.*

- *At regjeringen skal få iverksatt mest mulig av den nye nasjonale handlingsplanen for forebygging av vold mot kvinner med umiddelbar virkning, samt oppdatere den jevnlig og følge opp at det planen gjennomføres*
- *Krisesentertilbudet rundt i hele Norge blir betydelig økonomisk styrket, og at kommuneansatte og andre som jobber med dette får gode opplæring i temaet*

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F12

Forslag til redaksjonskomiteen om sluttdato for kjøp av tobakksvarer i Norge

Snus, røyk og andre tobakksvarer selges i dag på alle dagligvarebutikker i Norge, som gjør det lett tilgjengelig for alle å bruke og kjøpe. Dette stoffet er helsefarlig og avhengighetsskapende og skaper økonomisk krise for mange som blir avhengig.

Forslag:

- Kjøp av tobakksvarer i Norge burde ikke være mulig å kjøpe for folk født etter 2025

Redaksjonskomiteens innstilling: avvises

F13

Elektrifisering av alle fergene og hurtigbåten i Nordland innen 2030

I Nordland har vi et stort utslipp knyttet til ferger og hurtigbåter som ferdes i fylket vårt. Hvis Nordland elektrifiserer tilbudet, vil vi ha kuttet 40% av klimautslippene i Nordland.

AUF i Nordland vil:

- Elektrifisere alle fergene og hurtigbåtene som ferdes i Nordland fylkeskommune Innen 20.30

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F14

GARDERBER FOR ALLE

Vi har nå i dag to garderober, en jentegarderober og en guttegarderober. Vi bør inkludere flere i samfunnet og få en tredje garderobe, en for alle. De som er trans eller ikke-binære, vil ikke føle seg hjemme i verken jente- eller guttegarderober. Kanskje de dropper å bli med gjengen til bassenget siden de ikke vil være i en garderobe som føles feil. Derfor bør vi få en tredje garderobe, en der både gutter, jenter og ikke-binære kan bruke, en garderobe for alle! Det er selvfølgelig ikke mulighet til det i alle nåværende offentlig bygg. Derfor fremmer jeg et forslag om at det skal bli lovpålagt at alle nye offentlige bygg skal bygges med en garderobe for

trans personer. Ikke lenger bare garderober for gutter og jenter, men garderober for alle.

AUF vil:

- Alle offentlige nybygg som skal ha garderober skal bygges med tre garderober, en for alle.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F15

LGBTQ opplæring i skolegang

I norsk skole er det ekstremt lite opplæring i seksualitet og identitet, flere elever opplever hat fordi seksuell legning, å og for å normalisere ulike seksuelle lenger bør vi lære mere om dette i norsk skole. Lite kunnskap skaper fordommer, og disse fordommene gjør at mange unge sliter med mentale lidelser, men denne opplæringen kan hjelpe ungdom med å finne seg selv.

Vil:

- AUF skal jobbe for bedre LGBTQ+ læring i skolegang

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F16

Læring gjennom Arbeid i Nordland

Flere elever ved ungdomsskolene i Nordland har mye fravær og mange av dem møter ikke opp på skolen engang. Dette er elever som ikke passer inn i dagens skolereform, elever som ikke synes det er noe gøy å være på skolen. Nordland bør se til allerede eksisterende LGA skoler i Norge å ta inspirasjon og videreutvikle en slik institusjon.

LGA skoler er skoler hvor enkeltelever blir mer sett, det er mindre klasser, mer praktisk skole ute i naturen. Det er en skole hvor mange elever med psykiske plager og utfordringer har stortrivdes og lyktes med gjennomført grunnskoleutdanning.

vil:

- Satse på LGA (Læring gjennom arbeid) skoler i Nordland

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F17

18 årsgrense på energidrikk

AUF i Nordland fremme et forslag om at det blir satt en 18 årlig aldersgrense på kjøp av energidrikk. Dette er på bakgrunn av at det er såpass mye koffein i en boks energidrikk som kan være skadelig for barns utvikling.

Auf i Nordland vil:

- Sette aldersgrensen på energidrikk til 18 år

Redaksjonskomiteens innstilling: avvises

Flertallet ved Juline og Gabriel

Mindretallet vedtatt med redaksjonelle endringer Ola Leithe

F18

Kjære årsmøte!

Fra å med 1. juli 2022 flyttes overgrepsmottaket til vesterålen og lofoten til bodø, før at Nordlandssykehuset skal spare penga. Alle veit om den ene store regelne etter du har blitt utsatt før et seksuelt overgrep, Du skal ikke dusj eller bytt klea. se før dæ at du har vært på fæst, etter festen påtur hjem ble du utsatt før et seksuelt overgrep. på festen søla bestevenninna di et heilt glass vin over dæ, eller så hadde du en kompis som va litt dårlig og spydd utover buksa di. Mens du har både litt spy og vin utover hele dæ, skal du bli satt på et rutefly dær alle ser på dæ, du ser meget reduser ut, du lukta spy og maskaren har sikkert rent utover heile ansiktet ditt. Dette med å bli sendt med rutefly tilsvara at de mest nord i nordland har en reisevei på flere HUNDRE kilometer før å få hjelp.

Tidligere hadde vi en avtale med overgrepsmottake i Harstad, der vi kunne bli frakta fra for eksempel Sortland til Harstad sammen med politiet, dette e allerede en lang nokk reisevei som liksom skulle sikre helsa.

1/10 søker medisinsk behandling etter et overgrep, en TREDJEDEL sei ikke ifra om ka som har skjedd. Det e alt, alt før store mørketall. Sjansen før at et offer meld ifra e allerede liten skal vi nu svekke den enda mer? Både politikera, fagfolk og politiet mein detta vil svekke rettsikkerheita helt sykt!

Æ har fleire vennine som har slette gjennom utalige søvnløse netter, fleire ti tals rettsaka før å bli behandla rett, å se dem i denna situasjon e nokka av det mest jævligste æ har vært med på.

Detta nækta æ før!

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvist til fordel for annen uttalelse

F19

Samepolitikk

I Norge har vi to opprinnelige folkeslag, samer og nordmenn. Lenge har den norske stat undertrykt samer, gjennom en inhuman fornorskningsspolitikk. Mange samer har

blitt frarøvet sitt språk og kultur. Flere generasjoner samer føler en skam av å være same, på grunn av fornorskningspolitikken som setter spor den dag i dag.

I dag har den nye generasjonen samer tatt tilbake sin kultur og språk. Likevel er det fortsatt $\frac{2}{3}$ deler av samer som ikke kan samisk. Den norske stat må ta et større ansvar for at samer kan leve uten skam over å være same. I dag har vi har Sametinget, som jobber med å forbedre situasjonen for samer i dag, ved at samene nå har muligheten til å høres i sakene som omhandler dem.

Det er mye som kan gjøres for å redde den samiske kulturen og språket. Vi ser at turismen i

Norge er en bidragsyter for å revitalisere den samiske kulturen og denne har blitt kommersialisert ved at ved at turister kan få oppleve den samiske kulturen nærmere. Det kan likevel gjøres mye mer. Myndighetene må legge til rette for at den samiske kulturen skal kunne revitalisere seg selv, med drahjelp fra myndighetene. Den samiske nasjonaldagen bør være en fridag, da samisk skal likestilles med andre høytider.

For at det samiske språket skal kunne overleve, må det få en mye større status enn det har nå. Samisk er et likeverdig språk på linje med bokmål og nynorsk, i Norge, og anerkjent som en av to språk som er i Norge, andre er norsk. En måte å løfte statusen til samisk er å tilby det som et sidemål til norsktalende elever. Dette vil sørge for at det samiske språket blir mer utbredt, og flere vil se det nyttig å kunne ta dette. Samtidig blir det mer attraktivt å bli utdannet som samisklærer.

AUF i Nordland vil:

- At samisk blir tilbudt som et sidemål i den norske skolen.
- At nordmenn uten samisk bakgrunn kan ta samisk som fremmedspråk likt som tysk, fransk og spansk.
- Alle i Norge skal ha generell kunnskap om samisk kultur, og samisk språk for å bryte ned fordommer.
- Styrke sametingets stemme i norsk politikk.
- Opprette gründer-fond til de som satser på nye samiske næringer, f.eks kultur, turisme m.m.
- Arbeide for at samiske næringer skal bestå, bl.a ved å reversere global oppvarming.x
- Styrke SUPU sin stemme, og at de får tale- og forslagsrett i sametingets plenum.
 - Samisk Nasjonaldag skal markeres og flagges på alle offentlige instanser .

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F20

Ja til vindmølleparker i ubenyttede fjellområder

Det er hovedsakelig tre argumenter mot vindmøllene. Det er fuglene, utseendet og infrastrukturen for utbygging. AUF mener det er viktig å ta disse argumentene på

alvor, men mener det finnes en god løsning på dette som ivaretar de ulike hensyn som bør tas.

Ved å etablere vindmølleparker i ubenyttede fjellområder, trekker man vindmøllene vekk fra ferdselsområder og fuglene beskyttes. Det er også behov for veistrekninger som tåler å frakte delene til vindmølleparkene. Ved å bygge ut disse gjennom slike vindmølleparker, har man også sørget for tilstrekkelig infrastruktur.

AUF i Nordland vil:

- bygge ut infrastruktur for vindmølleparker i ubenyttede fjellområder

Redaksjonskomiteens innstilling: avvises

F21

Nei til norsk EU-medlemsskap

AUF mener den norske selvråderetten må stå sterkt, samtidig som det er viktig at Norge ivaretar sine interesser og samarbeider godt med EU. Et godt samarbeid og ivaretagelse av interesser kan uproblematisk ivaretas med en god handelsavtale. Norsk EU-medlemsskap mener vi ikke styrker Norges posisjon i sine samarbeid, og vi er best tjent gjennom avtaler tilsvarende EØS-avtalen.

AUF i Nordland vil:

- Norge skal gjennom gode handelsavtaler ivareta Norges interesser og samarbeid med EU, og dermed ikke søke norsk medlemsskap i EU.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

Flertallet ved. Gabriel og Juline

Dissens ved ola

F22

Ja til kommunal skatt på oppdrettsnæringen

AUF mener det er riktig at dem som nyter godt av våre felles ressurser, også skal bidra inn til fellesskapet. Det er likevel viktig at beskatning av oppdrettsnæringen i våre kommuner kommer disse kommunene til gode. En slik beskatning mener vi er et positivt incentiv for økt lokal utvikling, verdiskaping og bolyst.

AUF i Nordland mener:

- oppdrettsnæringen bør pålegges kommunal skatt som kommer kommunene til gode.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F23

Samfunnsfag for fremtiden i ungdomskolen

AUF mener vi burde dele opp samfunnsfag på ungdomsskolenivå opp i to deler. «Politikk og demokrati» og «geografi og historie». Dette vil gjøre at det blir større fokus på politikk blant ungdom og vi får lærere som er bedre rustet for å snakke om og lære bort temaene. Dette vil bidra til å styrke demokratiet i Norge og lære ungdom til å forstå omverden.

Ved å dele opp samfunnsfag vil vi kunne innføre dette i skolen uten å senke antall timer andre fag eller forlenge skoledagen.

Da kan man ta temaer som nå er deler av norskundervisningen inn i faget «politikk og demokrati». Dette er temaer som kildekritikk og debattopplæring. Det vil og være mulig å ta livssyn og etikk delene av KRLE undervisningen inn i de nye fagene for å gjøre det til et rent religion fag.

- Splitte opp samfunsfagemne i samfunnsfag på ungdomskolen og kalle emne «Politikk og demokrati»

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas

F24

Uttalelse om oppsagt avtale med Overgrepsmottak i Harstad for Lofoten og Vesterålen

Fra å med 1. juli 2022 har Helse Nord vedtatt flytte overgrepsmottaket til Vesterålen og Lofoten til Bodø, for at Nordlandsykehuset skal spare penger. Voldtektsoffer er ikke en utgiftspost man skal spare penger i.

Etter mann har opplevd et overgrep skal man for å sikre spor ikke vaske seg eller bytte klær. En biltur til Harstad sammen med politiet har vært en god ordning for Vesterålen og Lofoten og sende voldtektsoffer med rutefly til Bodø vil ikke være en tilstrekkelig løsning.

Det er kun 1/10 som medisinsk behandling etter et overgrep, en tredjedel sier ikke ifra om hva som har skjedd. I disse tallene er det også trolig store mørketall.

Det er stor sannsynlighet for at det vil være en stor belastning for voldtektsoffer om avtalen med overgrepsmottaket i Harstad blir oppsagt.

AUF i Nordland sier klart å tydelig nei til å spare inn penger på voldtektsoffer og krever at Helse Nord kommer med en bedre løsning.

Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas